

EBEVEYNİ KANSER OLAN ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL DURUMU

Nilda Ata³, Fevziye Toros², Rahime Gökboğa⁴, Aynur Çelik¹, Mehmet Ali Sungur⁵, Erdinç Nayır¹

¹Toros Üniversitesi

²Mersin Üniversitesi

³Dover Bay Secondary School

⁴Gedik Üniversitesi

⁵Düzce Üniversitesi

Giriş: Çocukluk çağı kanserinden etkilenen çocukların kendi psikososyal durumlarını inceleyen çok sayıda çalışma olmasına rağmen, ebeveynlerinden birinde kanser olan çocuklarda bu durumu inceleyen çalışma sayısı son derece sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlerinden birinde kanser olan çocuklarda duygusal ve davranışsal sorunların yaygınlığını ve nedenlerini belirlemektir.

Materyal ve yöntem: Çalışma Şubat ve Nisan 2025 tarihleri arasında tıbbi onkoloji polikliniklerinde gerçekleştirildi. Ebeveynlerinden birine kanser teşhisi konmuş 73 çocuğu (vaka grubu) ve yaş ve cinsiyet açısından eşleştirilmiş 8-16 yaş arası 59 sağlıklı çocuktan oluşan bir kontrol grubunu çalışmaya dahil ettik. Tüm katılımcılara Revize Edilmiş Çocuk Kaygı ve Depresyon Ölçeği (RCADS) uygulandı ve yaşları, cinsiyetleri, ebeveynlerinin cinsiyeti ve yaşı, eğitim durumları, hastalığın süresi ve şiddeti, kardeş sayısı kaydedildi.

Sonuçlar: Yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, ebeveyn yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi ve kardeş sayısı açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.001$). Vaka grubunda, kontrol grubuna kıyasla anlamlı derecede yüksek anksiyete ($p<0.001$) ve depresyon puanları ($p=0.002$) ile birlikte daha yüksek toplam ölçek puanları ($p<0.001$) gözlemlendi. Korelasyon analizleri, vaka grubunda yaş ile toplam anksiyete, depresyon ve toplam puan arasında zayıf ancak istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki ortaya koydu ($p=0.010$). Anksiyete alt boyutlarının daha ayrıntılı incelenmesi, benzer şekilde zayıf ancak anlamlı korelasyonlar gösterdi ($p<0.001$). Vaka grubundaki kız çocukları, erkeklere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek anksiyete ($p=0.030$) ve depresyon ($p=0.035$) puanları ve daha yüksek toplam ölçek puanı ($p=0.025$) sergiledi. Ebeveyn eğitim düzeyine göre kaygı puanlarında ($p=0.018$) ve toplam ölçek puanlarında ($p=0.047$) anlamlı farklılıklar gözlemlendi; en yüksek puanlar ebeveynleri yüksek lisans derecesine sahip çocuklarda bulundu. Çocuğun eğitim düzeyi, ebeveyn yaşı, hastanın baba mı yoksa anne mi olduğu, hastalık süresi ve şiddeti ve kardeş durumu açısından kaygı, depresyon veya toplam ölçek puanlarında anlamlı farklılıklar gözlemlenmemiştir.

Sonuç: Kanser hastalarının çocukları, ebeveynlerinin sağlık sorunlarından etkilenmektedir. Bu çocuklar, "kansere ilgili kapsamlı yaklaşım" ışığında değerlendirilmelidir. Bu çocukların, kanserli ebeveynleri kadar ve hatta onlardan daha fazla psikolojik rehabilitasyona ihtiyaç duyabileceği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler : Ebeveyn, kanser, çocuk, psikosoyal, RCADS

Kaynakça :

Vahdet Gormez, Ayse Kılınçaslan, Abdurrahman Cahid Oregul, Chad Ebesutani, Ilyas Kaya, Veysi Ceri, Serhat Nasıroglu, Mekiya Filiz & Bruce Chorpita (2017)
Psychometric properties of the Turkish version of the Revised Child Anxiety and Depression Scale – Child Version in a clinical sample, Psychiatry and Clinical Psychopharmacology, 27:1, 84-92, DOI: 10.1080/24750573.2017.1297494

Resimler :

Resim Açıklaması: Tablo 2

Table 2. Comparison of the scale points (t score) of the case and control groups

	Case (n=73)	Control (n=59)	p
<i>SoP</i>	44.95±13.65	37.33±7.09	<0.001
<i>PaD</i>	51.31±13.26	46.61±8.42	0.015
SAD	52.89±13.91	46.39±9.27	0.002
GAD	47.45±10.81	40.33±5.72	<0.001
OCD	49.08±10.92	43.31±7.04	<0.001
Total Anxiety	48.31±13.55	40.13±7.76	<0.001
MDD	50.40±14.97	43.60±9.06	0.002
Total Score	48.72±14.57	40.21±8.24	<0.001

SoP: social phobia, *PaD*: panic disorder, SAD: separation anxiety disorder, GAD: generalized anxiety disorder, OCD: obsessive compulsive disorder, Total Anxiety: *SoP* & *PaD* & SAD & GAD & OCD, MDD: major depressive disorder, Total Score: Total Anxiety & Depression (MDD), descriptive statistics were presented as mean±standard deviation [minimum-maximum]

Resim Açıklaması: Tablo 3

Table 3. Comparison of the scale points (t score) by gender within the case group (n=73)

	Male (n=42)	Female (n=31)	p
<i>SoP</i>	42.55±11.72	48.20±15.50	0.095
<i>PaD</i>	47.83±6.69	56.03±17.92	0.020
<i>SAD</i>	49.99±10.12	56.82±17.22	0.055
<i>GAD</i>	45.25±8.97	50.43±12.43	0.054
<i>OCD</i>	48.04±8.34	50.49±13.69	0.382
Total Anxiety	45.12±9.72	52.63±16.67	0.030
MDD	47.02±11.59	54.97±17.79	0.035
Total Score	45.17±10.11	53.52±18.12	0.025

SoP: social phobia, *PaD*: panic disorder, *SAD*: separation anxiety disorder, *GAD*: generalized anxiety disorder, *OCD*: obsessive compulsive disorder, Total Anxiety: *SoP*, *PaD* & *SAD* & *GAD* & *OCD*, MDD: major depressive disorder, Total Score: Total Anxiety & Depression (MDD). descriptive statistics were presented as mean±standard deviation [minimum-maximum]

Resim Açıklaması: Tablo 1

Table 1. Demographic characteristics of the case and control groups

	Case (n=73)	Control (n=59)	p
Age (years)	12.68±2.29 [9-16]	12.15±2.17 [9-16]	0.177
Gender , n (%)			
Male	42 (57.5)	27 (45.8)	0.220
Female	31 (42.5)	32 (54.2)	
Education , n (%)			
Primary school	16 (21.9)	17 (28.8)	0.486
Middle school	28 (38.4)	24 (40.7)	
High school	29 (39.7)	18 (30.5)	
Parent Age (years)	46.15±4.99 [30-55]	NA	NA
Parent Gender , n (%)			
Male	14 (19.2)	NA	NA
Female	59 (80.8)		
Parent Education , n (%)			
Primary school	11 (15.1)	NA	NA
Middle school	8 (11.0)		
High school	16 (21.9)		
Bachelor's degree	30 (41.1)		
Master's degree	8 (11.0)		
Number of Child , n (%)			
1	20 (27.4)	15 (25.4)	0.753
2	28 (38.4)	27 (45.8)	
3	22 (30.1)	14 (23.7)	
4	2 (2.7)	3 (5.1)	
5	1 (1.4)	0 (0.0)	
Sibling Status , n (%)			
Only child	20 (27.4)	15 (25.4)	0.798
Has sibling	53 (72.6)	44 (74.6)	